

Το Ξηροκάμπι
Περίοδος Α΄ 1966-1977

Η ΦΑΡΙΣ
Περίοδος Β΄ 1979-1981
Περίοδος Γ΄ 1992-2001
Περίοδος Δ΄ 2002-

ΙΔΡΥΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΦΑΡΙΔΟΣ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ με το διακριτικό
τίτλο «ΕΡΑΣΙΝΟΣ Α.ΜΗ.Κ.Ε.», που εδρεύει στο Ξηροκάμπι και εκπροσωπείται νόμιμα.
Συντακτική επιτροπή: Γεώργ. Θ. Καλκάνης, Θεόδ. Σ. Κατσουλάκος, Παναγ. Η. Κομνηνός
Επιμελητής έκδοσης: Θεόδ. Σ. Κατσουλάκος, Συρακουσών 101, Αθήνα, τηλ. 210 2515864
Ταμίας: Ιωάννης Παν. Κονίδης, Ξηροκάμπι, τηλ.: 27310 35029
Όλα τα τεύχη / φύλλα έχουν αναρτηθεί ψηφιοποιημένα στον διαδικτυακό τόπο:
<http://micro-kosmos.uoa.gr> (→ η Φάρις)

Περιεχόμενα :

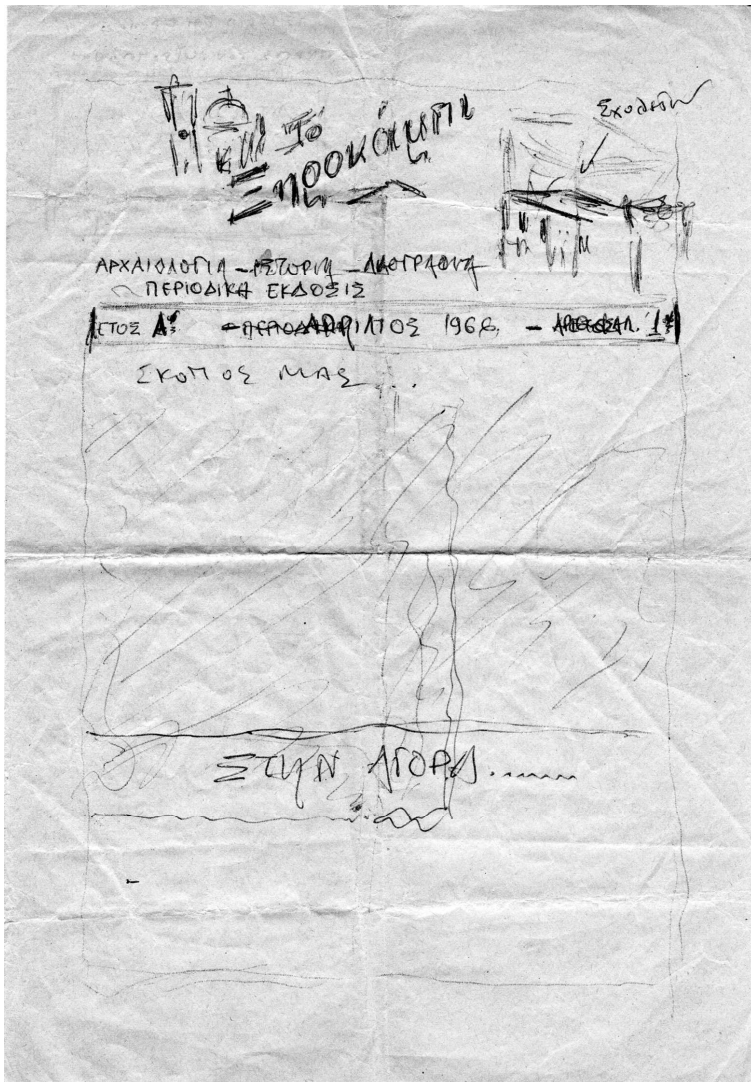
<i>Εκ της Φάριδος, Ο εορτασμός των πενήντα χρόνων.....</i>	3
<i>Γεωργίου Θεοφ. Καλκάνη, Μια απάντηση της Ι.Μ. Γόλας από τον 17ο αιώνα στο διαχρονικό ερώτημα «Θρησκεία ή/και Επιστήμη;»</i>	6
<i>Χαρίλαου Ν. Σταρόγιαννη, Το υδραγωγείο του Παλαιοχωρίου.....</i>	9
<i>Γεωργίου Κ. Χίου – Χαρτουλάρου, Οικονομική κρίση και μια πρόταση από τα παλιά για το χωριό μας</i>	10
<i>Τάσου Δ. Βολτή, Ξηροκαμπίου συγκοινωνίες: Μια συμπλήρωση – μαρτυρία.....</i>	11
<i>Παναγιώτη Δ. Χριστοφιλάκου, Η «Δόξα» του χωριού μας</i>	13
<i>Ευσταθίου Γ. Λαμπρινού, Ο Αη-Γιώργης των Γοράνων στην πλατεία του χωριού.....</i>	15
<i>Μίμη Σ. Κουμουτσίδη, Οι γυμναστικές επιδείξεις στο Δημοτικό Σχολείο της Παλαιοπαναγιάς</i>	16
<i>Γεωργίας Αλ. Λαμπροπούλου, Θαλασινά Περάσματα στον Ταΰγετο</i>	18
<i>Γεωργίου Θεοφ. Καλκάνη, Τοπικό Βιβλιογραφικό</i>	19
<i>Ιωάννη Γ. Παρηγόρη, 6^ο Μουσικό Χοροστασιό «Πέτρος ο Πελοποννήσιος»</i>	20
<i>Χαρίλαου Ν. Σταρόγιαννη, Το Δημοτικό Σχολείο του Παλαιοχωρίου</i>	23
<i>Ποταμίτη, Διεθνείς ποδηλατικοί αγώνες στην Ποταμιά</i>	24
<i>Παναγιώτη Δ. Χριστοφιλάκου, Εξερευνώντας ξεχασμένα μονοπάτια</i>	25
<i>Η.Γ.Μ., Τ.Δ.Β., Δ.Θ.Κ., Γ.Κ.Μ., Π.Μ.Ι., Κ.Μ.Κ., Α.Ν.Μ., Της αγοράς</i>	28
<i>Συνδρομές</i>	29
<i>Βιβής Ξ. Κωτσιοτοπούλου, Τα νέα μας</i>	30

Εξώφυλλο: Η Ιερά Μονή Ζερμπίτσας το 1966 (φωτ. Χαρίλαου Ν. Σταρόγιαννη)

Εκ της Φάριδος

Ο εορτασμός των πενήντα χρόνων

Πέρασαν ήδη πενήντα χρόνια. Από τότε που μια παρέα Ξηροκαμιτών οραματίστηκε την έκδοση ενός περιοδικού, το οποίο θα καταπιανόταν με την ιστορία του τόπου μας. Το πρώτο τεύχος εκδόθηκε τον Απρίλιο του 1966 με μόνο έξι σελίδες. Ακολούθησαν σιγά σιγά και άλλα, όλο και μεγαλύτερα. Κάποτε υπήρξαν και διακοπές στην έκδοση, όχι μεγάλες όμως. Η έκδοση συνεχίζεται έως σήμερα. Έχουμε φτάσει τα ενενήντα τέσσερα τεύχη συνολικά. Η ύλη ογκώδης και ιδιαίτερα σημαντική για την περιοχή μας.

Το προσχέδιο για το πρώτο εξώφυλλο δια χειρός Γεωργίου Καλκάνη

Η φωτογραφία με την πρώτη ομάδα του περιοδικού στα νότια σκαλιά του ιερού της Αγίας Τριάδας: Βασιλική Σολωμού, Γεωργία Τάρταρη, Παναγιώτης Ματθαίος, Ευστράτιος Συκιώτης, Θεόδωρος Κατσουλάκος, Γεώργιος Καλκάνης

Τα πενήντάχρονα της Φάριδος γιορτάστηκαν την Παρασκευή 30 Δεκεμβρίου 2016 στο Πνευματικό Κέντρο της Αγίας Τριάδας Ξηροκαμπίου· εκεί από όπου το περιοδικό ξεκίνησε πριν από πενήντα χρόνια. Η ατμόσφαιρα συγκινητική. Παρά το τσουχτερό κρύο εκείνης της βραδιάς ο κόσμος τίμησε με την παρουσία του την εκδήλωση. Στην εκδήλωση παρουσιάστηκαν το ιστορικό του περιοδικού αλλά και οι προοπτικές του.

Η συντακτική ομάδα του περιοδικού: Γεώργιος Καλκάνης, Θεόδωρος Κατσουλάκος, Παναγιώτης Κομνηνός, Ιωάννης Κονίδης

Συνδιοργανωτής στην εκδήλωση ήταν ο Παιδαγωγικός Φιλότεχνος Όμιλος Φάριδος. Μετά το τέλος των ομιλιών ο ηθοποιός Γεώργιος Κούμαρης διάβασε κείμενα από το περιοδικό και το Τμήμα Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής του Παιδαγωγικού Φιλότεχνου Όμιλου Φάριδος έπαιξε και τραγούδησε παραδοσιακά τραγούδια. Τα κείμενα που διαβάστηκαν ήταν: *Μετανάστη*, Καημοί της ξενιτειάς, Η Φάρις 1(1979)16, *Χρήστου Α. Καπετανάκου*, Πάντα σε σκέφτομαι φτωχοχώρι μου, Η Φάρις 24(1999)13-14, *Χρήστου Α. Λιντζέρη*, Μικρά Ασία: Ζωντανές μνήμες, Η Φάρις 3(1992)4-5, *Παναγιώτη Χ. Στούμπου*, Το σποριό, Η Φάρις 4(1981)67-68, *Σταυρούλας Κονίδη - Χριστογάμβρου*, Χριστούγεννα στην Κουμουστά, Η Φάρις 30(2001)10, *Οδυσσέα*, Τα λαλάγια θέλουν δυνατή φωτιά, Η Φάρις 22(1999)10. Τα τραγούδια που ακούστηκαν ήταν: Ξενάκι (τραγούδι του Σταύρου Κουγιουμτζή σε παραδοσιακή μουσική από τα παραξυπνήματα της Ρόδου), Ας παν' να ιδούν τα μάτια μου (τοπικό παραδοσιακό τραγούδι), Αλέξανδρος και βασιλιάς (ζωναράδικο, θρήνος της Αλώσεως), Όσα πουλάκια (τοπικό παραδοσιακό τραγούδι), Περδικούλα (τοπικό παραδοσιακό τραγούδι), Μωραίτικα κάλαντα.

Ορχήστρα: Κατερίνα Πάτσιου κανονάκι, Μίκη Τοντόροβ ούτι, Νικόλας Παλαιολόγος ούτι, Γεώργιος Κλάδης κρουστά, Παναγιώτης Μανδραπήλιας λαούτο, Μαρία Κουμουσιώτη κουτάλια, Κυριάκος Κουμουσιώτης κλαρίνο.

Χορωδία: Χοράρχης η Κατερίνα Πάτσιου. Τραγουδούν: Κυριακή Βασιλείου, Ελένη Φραγκή, Γιώτα Ιατρού, Τερέζα Καμαρινοπούλου, Πολυτίμη Νικολακάκου, Ελένη Χριστοπούλου, Κατερίνα Σπανάκου, Κωνσταντίνος Σταρόγιαννης, Παναγιώτης Κονίδης, Δημήτρης Γραφάκος, Γιάννης Παρηγόρης, Θανάσης Γρίβας, Παναγιώτης Γρίβας, Κωνσταντίνος Κουμουσιώτης.

Η γιορτή τελείωσε με την ευχή να γιορτάσουμε και τη συμπλήρωση των εκατό ετών του βίου του περιοδικού.

Γεωργίου Θεοφ. Καλκάνη

Μια απάντηση της Ι.Μ. Γόλας από τον 17ο αιώνα στο διαχρονικό ερώτημα «Θρησκεία ή/και Επιστήμη;»

Οι σκέψεις που διατυπώνονται σε αυτό το σημείωμα είναι μια απόπειρα απάντησης στο διαχρονικό ερώτημα «Θρησκεία ή/και Επιστήμη;». Το ερώτημα αφορά στην υπεροχή ή όχι των θρησκευτικών δογμάτων έναντι των επιστημονικών θεωριών –ή αντίστροφα– για το σύμπαν (/ τον φυσικό κόσμο) και τη ζωή (/ τον άνθρωπο). Το σημείωμα απευθύνεται στους ανθρώπους που βρίσκονται σε αμφιβολία –ή και αγωνία– αμφιταλαντευόμενοι μεταξύ της θρησκευτικής πίστης τους και της εμπιστοσύνης τους στην επιστήμη, νομίζοντας ότι υπάρχει διάσταση μεταξύ τους. Κυρίως όμως απευθύνεται στους νέους ανθρώπους που έχοντας άγνοια αποστασιοποιούνται και μένουν μακριά, αφού η τυπική εκπαίδευση δεν είναι επαρκής και η θρησκεία απλώς απουσιάζει... (το σημείωμα αυτό είναι περίληψη άλλου πληρέστερου που ανακοινώθηκε –χωρίς να συζητηθεί, με απόφαση του «προεδρείου»;!– στο Δ' Τοπικό Συνέδριο Λακωνικών Σπουδών στη Σπάρτη, στις 12 Νοεμβρίου 2016).

Η Ιερά Μονή Γόλας

Η Ιερά Μονή Γόλας (το μοναστήρι της Γόλας ή η Άγια Γόλα για τους κατοίκους της νοτιοδυτικής Κοίλης Λακεδαιμόνας) αποτέλεσε ένα σημαντικό θρησκευτικό κέντρο για πολλούς αιώνες. Ήταν όμως και ένα σημαντικό για την περιοχή εκ-παιδευτικό κέντρο. Εκπαιδευτικό, τόσο για τους μοναχούς της, με τη βιβλιοθήκη της και με τους συμβολισμούς των τοιχογραφιών της, όσο και για τους κατοίκους των γύρω χωριών με τον εγγραμματισμό που τους εξασφάλιζαν οι μοναχοί. Παράλληλα, παιδευτικό αφού οι εκατοντάδες τοιχογραφίες της εκκλησίας της λειτουργούσαν εκπαιδευτικά και παιδευτικά για τους μη εγγράμματους κατοίκους και επισκέπτες.

Ο Αριστοτέλης στις τοιχογραφίες της

Σε τοιχογραφίες (που «ιστορήθηκαν» το 1673) στον νάρθηκα της εκκλησίας της Μονής οι μοναχοί περιέλαβαν (και) απεικονίσεις σοφών της αρχαίας Ελλάδας. Απεικονίσεις αρχαιοελλήνων σοφών παρατηρούνται μόνο σε Μονές οι οποίες ήταν στην εποχή τους κέντρα παιδείας, τόσο εκκλησιαστικής όσο και της «θύραθεν». Κριτήριο επιλογής των σοφών ήταν εκφρασθείσες ή υπονοούμενες στα έργα τους μονοθεϊστικές ιδέες που διαμόρφωσαν μια υψηλότερη ιδέα περί πνευματικού Θεού και προετοίμασαν την έλευση της χριστιανικής θρησκείας.

Ο Αριστοτέλης ο Σταγειρίτης (4ος π.Χ. αι.) είναι μεταξύ των σοφών που απεικονίζονται στο νάρθηκα της εκκλησίας της Γόλας. Το κύριο χαρακτηριστικό του Αριστοτέλη όμως είναι όχι οι μονοθεϊστικές του ιδέες, αλλά το ότι είναι ο αντιπροσωπευτικότερος και σημαντικότερος εκπρόσωπος της αρχαιοελληνικής φυσικής φιλοσοφίας, που θεωρείται ότι ήταν μια «πρώιμη επιστήμη». Αυτή η απεικόνιση ήταν όμως και η απάντηση της Ι. Μ. Γόλας στο ερώτημα «θρησκεία ή επιστήμη;», το οποίο απασχόλησε –από τα πρωτοχριστιανικά χρόνια– θεολόγους και επιστήμονες.

Θρησκεία ή Επιστήμη;

Το διαχρονικό και συχνά επαναλαμβανόμενο –έως και τον περασμένο αιώνα– ερώτημα «θρησκεία ή επιστήμη;» τίθεται διαρκώς και σπανιότερα σήμερα. Το ερώτημα προκαλούσε –ήδη από τα πρωτοχριστιανικά χρόνια– διαρκείς και συχνά έντονες συζητήσεις, οδηγώντας τες κατά κανόνα σε αντιπαράθεσεις. Οι συζητήσεις αφορούσαν

κυρίως στη δημιουργία (/την αρχή;) ή τη μοίρα (/το τέλος;) του σύμπαντος και την εμφάνιση της ζωής στον πλανήτη μας. Οι αντιπαραθέσεις επικεντρώνονταν στην υπεροχή ή όχι των θρησκευτικών δογμάτων έναντι των απαντήσεων της επιστήμης (και αντίστροφα) στα παραπάνω ερωτήματα.

Η Σύγχρονη Επιστήμη

Μετά από αιώνες, η σύγχρονη επιστήμη –και η επιστημολογία / φιλοσοφία της επιστήμης– έκλεισαν τον κύκλο των αντιπαραθέσεων, αναγνωρίζοντας ως διακριτές τις γνωσιακές περιοχές ενδιαφέροντος και μελέτης του σύμπαντος από την επιστήμη, σε σχέση με τα θρησκευτικά δόγματα για το σύμπαν και τη ζωή.

Η επιστήμη ερευνά, μελετά και διατυπώνει –όταν μπορεί– απαντήσεις / θεωρίες για τον τρόπο της δημιουργίας και εξέλιξης του σύμπαντος, αλλά και του τέλους του. Ακόμη ταξινομεί τα άβια σώματα και τους έμβιους οργανισμούς αλλά και ερευνά τις αρχές και τους νόμους (/τη νομοτέλεια) που διέπει το σύμπαν, προβλέποντας τα φαινόμενα που συμβαίνουν σε αυτό. Στην ουσία, η επιστήμη αυτοπεριορίζεται στη μελέτη του σύμπαντος από τη στιγμή της δημιουργίας / αρχής του έως και το πιθανό τέλος του.

Αντίθετα, η επιστήμη δεν ασχολείται καθόλου ούτε αποφαινεται για «ό,τι» (και «γιατί») είναι πιθανόν να έχει υπάρξει ή έχει συμβεί πριν από τη δημιουργία του σύμπαντος ή θα συμβεί μετά το τέλος του σύμπαντος. Δεν ερευνά και δεν αποφαινεται για μια «άλλη» άγνωστη νομοτέλεια που ίσως να δημιούργησε το σύμπαν ή ακόμη δημιούργησε τη νομοτέλεια που το κυβερνά, αφήνοντας αυτές τις απαντήσεις στις θρησκείες.

Συνεπώς, η σύγχρονη επιστήμη απαντά στο «πώς», αλλά δεν έχει –και δεν διεκδικεί να δώσει η ίδια– απαντήσεις στο «γιατί» και από «ποιον» δημιουργήθηκε το σύμπαν, όπως και «γιατί» και από «ποιον» δημιουργήθηκε η άγνωστη -προϋπάρχουσα;- νομοτέλεια, αφήνοντας αυτές τις απαντήσεις στις θρησκείες (ή/και στις όποιες φιλοσοφικές απόψεις).

Η Χριστιανική Θρησκεία

Οι θρησκείες –ειδικότερα η χριστιανική θρησκεία– αποδίδουν δογματικά τη βούληση, τη σχεδίαση και τη δημιουργία του σύμπαντος, αλλά και της νομοτέλειας που δημιούργησε το σύμπαν και τη νομοτέλεια της λειτουργίας του και του τέλους του, σε έναν Νου / Λόγο / Θεό, με κύριο και τελικό σκοπό τη δημιουργία του ανθρώπου. Έχει την απάντηση για το «γιατί» και από «ποιον». Παράλληλα, η χριστιανική θρησκεία αποδέχεται το ρόλο της επιστήμης στην έρευνα για την «αποκάλυψη» του τρόπου της δημιουργίας και της εξέλιξης (ή και του τέλους) του σύμπαντος, αλλά και τον «μηχανισμό» της ζωής και των έμβιων οργανισμών. Επίσης αναγνωρίζει τη συμβολή της στην απόκτηση της γνώσης από τον άνθρωπο και στη δημιουργία της τεχνολογίας για τον άνθρωπο.

Η επικρατούσα σήμερα θεολογική άποψη (και στη χριστιανική θρησκεία είναι ότι δεν υπάρχει «διαμάχη» μεταξύ θρησκείας και φυσικής επιστήμης. Η χριστιανική πίστη δεν έρχεται σε αντίθεση με την επιστημονική γνώση, αν και η πίστη είναι κάτι πέραν της επιστήμης. Εξάλλου πολλοί κορυφαίοι φυσικοί επιστήμονες ασκούν προσωπική θεοσέβεια (ή είναι αγνωστικιστές, αλλά όχι άθεοι) ως αποτέλεσμα ερευνητικών ευρημάτων τους για τη νομοτέλεια του σύμπαντος και το θαύμα της ζωής.

Θρησκεία vs Επιστήμη

Υπάρχουν πλέον πολλά σημεία σύγκλισης μεταξύ των δογμάτων της χριστιανικής θρησκείας και υποθέσεων ή θεωριών της σύγχρονης επιστήμης που αφορούν στη δημιουργία και το τέλος του σύμπαντος.

Συγκεκριμένα, η θρησκεία και η επιστήμη συγκλίνουν στο ότι το σύμπαν δημιουργήθηκε στιγμιαία, με εκπληκτική «απλότητα», διακρίνουν δε στο σύμπαν (εκτός της απλότητας) αρμονία και τελειότητα δομών που παραπέμπουν σε προνοούσα υπέρτατη νομοτέλεια / νου. Τέλος, αναμένουν και ένα τέλος για το υλικό σύμπαν, τη «δευτέρα παρουσία» η χριστιανική θρησκεία ή τη «διάσπαση του πρωτονίου» η σύγχρονη επιστήμη.

Η θρησκεία και η επιστήμη όμως έχουν και σημεία διαφοροποίησης κυρίως για τη δημιουργία και την εξέλιξη της ζωής, αφού η χριστιανική θρησκεία τις αποδίδει σε μια στοχευμένη νομοτέλεια (/ «θεία πρόνοια» που έχει τελικό σκοπό τον άνθρωπο), ενώ η σύγχρονη επιστήμη σε «μηχανισμούς» και σε συμπτώσεις. Αυτά εξακολουθούν να προκαλούν -ήπιες- συζητήσεις / αντιπαραθέσεις, επηρεάζοντας ακόμη και τις εκπαιδευτικές πολιτικές κρατών ή τμημάτων τους, όμως οι αντιπαραθέσεις αποδίδονται από πολλούς διαπρεπείς θεολόγους σε παραβολικές διατυπώσεις, αλληγορίες και χρονικά άλματα.

Θρησκεία και Επιστήμη

Το αρχικό ερώτημα, λοιπόν, «θρησκεία ή επιστήμη;» αντικαθίσταται σήμερα από το ερώτημα –και απάντηση– «θρησκεία και επιστήμη», αφού οι θρησκείες (τουλάχιστον η χριστιανική θρησκεία) και η επιστήμη αποδέχονται τους διακριτούς ρόλους τους.

Η απάντηση της Ιεράς Μονής Γόλας

Η ίδια απάντηση έχει δοθεί ήδη από τον 17^ο αιώνα στην ορθόδοξη χριστιανική εκκλησία της Ιεράς Μονής Γόλας (και άλλες), αφού εικονογραφήθηκε στον πρόναο – μεταξύ άλλων σοφών της ελληνικής αρχαιότητας– (και) ο αντιπροσωπευτικότερος και κορυφαίος εκπρόσωπος της πρώιμης επιστήμης ή της αρχαιοελληνικής φυσικής φιλοσοφίας, ο Αριστοτέλης ο Σταγειρίτης.

(βιβλιογραφικές αναφορές υπάρχουν στη σχετική ανακοίνωση στο Δ' Τοπικό Συνέδριο Λακωνικών Σπουδών, Σπάρτη 2016 και σε ανάρτησή της στον διαδικτυακό τόπο του Πανεπιστημίου Αθηνών <http://micro-kosmos.uoa.gr> → δημοσιεύσεις)

Χαρίλαου Ν. Σταρόγιαννη

Το υδραγωγείο του Παλιοχωρίου

Το Παλιοχώρι ως γνωστόν είναι από τα παλαιότερα χωριά της περιοχής μας. Κάποτε και για πολλά χρόνια είχε μεγάλο πρόβλημα από νερό. Υπήρχαν πριν βρύσες και πηγές που έτρεχαν άφθονο νερό, αλλά λόγω καθιζήσεων και κατολισθήσεων όλες αυτές οι σπουδαίες πηγές διαδοχικά εχάθησαν. Τούτο το αποδεικνύουν υπάρχουσα πέτρινη σκάφη μεγάλων διαστάσεων καθώς και πέτρινες βρύσες σε σχήμα καμάρας. Οι κάτοικοι ήταν πλέον υποχρεωμένοι να μεταφέρουν το νερό από μακρινές αποστάσεις με την βοήθεια ζώων σε ξύλινες βαρέλες και στρατιωτικά μεταλλικά μιπτόνια. Η έλλειψη νερού υπήρξε για πάρα πολλά χρόνια με αποτέλεσμα να λένε το νερό νεράκι, όπως λέει ο σοφός λαός, εσκέπτοντο και την κάθε σταγόνα να μην την χαλάσουν άσκοπα.

Γνωρίζοντας το σοβαρό αυτό πρόβλημα ο βουλευτής από την περιοχή μας Ηλίας Λαγάκος φρόντισε και πέτυχε με μεγάλες και απαιτητικές του ενέργειες μέσω του αρμόδιου υπουργείου να δώσει λύση στο πρόβλημα ώστε να ανασάνουν από την ταλαιπωρία οι κάτοικοι του χωριού. Αρχές του 1955 εστάλησαν από την Αθήνα ένα φορτηγό αυτοκίνητο με 1.600 μέτρα γαλβανιζέ εξάμετρες και δύο ιντσών σωλήνες. Ξεφορτώθηκαν στο Ξηροκάμπι στην οικία τότε Ηλία Βλάχου, αφού δεν υπήρχε ακόμη αυτοκινητόδρομος προς το Παλιοχώρι, και από εκεί οι Παλιοχωρίτες με τα ζώα τους και σε σύντομο χρονικό διάστημα τις μετέφεραν στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας του χωριού. Η πηγή με το άφθονο και εύγεστο νερό 1500μ. μακριά του χωριού είχε δωρηθεί στους κατοίκους από την ηγουμένη της Ι. Μ. Ζερμπίτσας Γερόντισσα Νυμφοδώρα. Οι Παλιοχωρίτες, όταν εκκλησιάζοντο στο μοναστήρι ή και όπου να συναντούσαν την Γερόντισσα Νυμφοδώρα, δεν ξεχνούσαν να την ευχαριστούν και να ευγνωμονούν για το πολύτιμο αγαθό που τους χάρισε. Το Παλιοχώρι πολύ γρήγορα πλέον θα αποκτούσε σύγχρονο υδραγωγείο και, εκτός από το Ξηροκάμπι που διέθετε τοιοῦτο, θα επροηγείτο όλων των χωριών νοτιοδυτικά του πρώην Δήμου Φάριδος.

Το έργο δεν ανετέθη σε εργολάβο, όπως έγινε πολύ αργότερα στα ως άνω χωριά, διότι η χώρα μας ακόμη δεν μπορούσε να διαθέσει μεγάλα χρηματικά ποσά. Έτσι οι κάτοικοι του χωριού ανέλαβαν τον μεγάλο άθλο μόνοι τους, έγιναν δηλαδή οι ίδιοι εργολάβοι του έργου, ανοίγοντας το βαθύ αυλάκι 1500 μήκους μέτρων με κασμάδες και φτυάρια και ό,τι άλλα ατομικά εργαλεία διέθεταν. Κάθε πρωί, που πήγαιναν να ξεκινήσουν την εργασία τους, μετέφεραν και έναν σωλήνα στον ώμο τους γιατί η σύντομη αυτή διαδρομή που χάραξαν δεν ήταν βατή για ζώα. Στον μεγάλο αγώνα του έργου συμμετείχαν ακόμη και οι γυναίκες, καθώς και τα νεαρά κορίτσια. Ενθυμούμαι, μικρό παιδί που ήμουν τότε, τις πρώτες μου εξαδέλφες, Ποτούλα Γσαρπαλή, Ευαγγελία και Σταυρούλα Βουραζέλη, που μετέφεραν κάθε πρωί σωλήνες και τις ακολουθούσα. Το έργο προχωρούσε γρήγορα και ασταμάτητα. Ο κάθε οικογενειάρχης δούλεψε σχεδόν πενήντα ημερήσια μεροκάματα, χωριστά οι γυναίκες και τα παιδιά τους. Είχαν γίνει με λίγα λόγια όλοι τους μια οικογένεια. Έτσι με πλήρη οργάνωση και καταμερισμό εργασίας το έργο προχωρούσε προς το τέλος του. Υδραυλικός που ανέλαβε να κάνει όλη την σωλήνωση του υδραγωγείου υπήρξε ο Θεοδόσης Γιάννακας από το Ξηροκάμπι. Μια ώρα μετά την σύνδεση του τελευταίου σωλήνα εν μέσω καλοκαιριού και στο μέσον του χωριού το καλλίτερο ανθρώπινο φάρμακο που λέγεται νερό έτρεχε ελεύθερα και ασταμάτητα, ανακουφίζοντας και δροσίζοντας τους

κατοίκους του χωριού και ταυτόχρονα αμοίβοντάς τους για τον πολύ ιδρώτα που επέτισαν το έργο τους.

Μετά από δύο - τρία χρόνια και με τη βοήθεια της Κοινότητας Καμινίων και των κατοίκων του χωριού φυσικά κατά το ήμισυ κατασκευάστηκε και η υδατοδεξαμενή στο άνω μέρος του χωριού μαζί με το εσωτερικό δίκτυο. Είναι από τα πολύ λίγα υδραγωγεία της περιοχής μας που αποπερατώθηκαν την δεκαετία του εξήντα μόνο από προσωπική εργασία των κατοίκων.

Γεωργίου Κ. Χίου - Χαρτουλάρου

Οικονομική κρίση και μια πρόταση από τα παλιά για το χωριό μας

Στο κείμενο που ακολουθεί καταγράφεται μία πρόταση που αφορά σε αγροτικές περιοχές, όπως αυτή του χωριού μας, σχετικά με την εξοικονόμηση βασικών καταναλωτικών αγαθών κάθε νοικοκυριού μετά την εφτάχρονη πλέον περίοδο της οικονομικής κρίσης, πρακτική που εφαρμόζαν οι νοικοκυρές του χωριού μας στη περίοδο 1960-1970.

Οι νοικοκυρές του χωριού άτυπα συγκέντρωναν (έσμιγαν) το γάλα από τις κασίκες κάθε πρωί, π.χ. 10 νοικοκυρές με μέσο όρο 4 κιλά γάλα, 40 κιλά κάθε μέρα και περιοδικά το έδιναν όλες σε μία από τις νοικοκυρές, η οποία από τα 40 κιλά γάλα παρασκεύαζε περίπου 6 κιλά τυρί. Σε 15 ημέρες η συγκεκριμένη παρασκεύαζε 6 x 15 = 90 κιλά τυρί, πλέον μυζήθρες και λοιπά προϊόντα γαλακτοκομίας, που επαρκούσαν για τις ετήσιες ανάγκες μίας τετραμελούς οικογένειας. Στη συνέχεια, με την ίδια πρακτική έδιναν την ίδια ποσότητα γάλακτος σε μια δεύτερη νοικοκυρά, κατόπιν στην τρίτη κλπ. Η ίδια πρακτική μπορεί να εφαρμοστεί σε μεγαλύτερη κλίμακα σήμερα με τη συνεργασία πολλών νοικοκυριών –ή και την ίδρυση μερικών συνεταιριστικών μονάδων– όχι μόνο για την κάλυψη ετησίων οικογενειακών αναγκών κάθε νοικοκυριού αλλά με παραγωγή μεγαλύτερων ποσοτήτων γαλακτοκομικών προϊόντων που μπορούν να αποτελέσουν και αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας.

Μην ξεχνάμε, επίσης, ότι στην περιοχή μας κάθε νοικοκυριό συνήθως διαθέτει και εκτάσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως εγκαταστάσεις για εκτροφή πουλερικών. Σε αυτή την περίπτωση μπορεί να υπάρχει παραγωγή κρέατος και αυγών που όχι μόνο θα κάλυπτε τις ανάγκες μιας οικογένειας αλλά και με ένα κατάλληλο συνεταιριστικό πλαίσιο το περίσσευμα της παραγωγής θα ήταν δυνατό να καταστεί επίσης αντικείμενο εμπορίας με ένα ικανοποιητικό εισόδημα, με κατάλληλες διαδικασίες σε σημεία λιανικής πώλησης.

Ακόμη, η περιοχή μας –όπως και όλη η Λακωνία– παράγει ελαιόλαδο άριστης ποιότητας, το οποίο μέχρι τώρα συστηματοποιημένα δεν έχει καταστεί αντικείμενο εξειδικευμένης επιλεκτικής εμπορίας, όπως τυποποίηση, διασφάλιση σήματος προέλευσης, πώληση σε μικρές συσκευασίες κλπ, με αποτέλεσμα το παραγόμενο ελαιόλαδο της περιοχής μας να πωλείται σε μεγάλες ποσότητες χύμα σε εμπόρους και οι τελευταίοι να αποκομίζουν σημαντικά κέρδη από την περαιτέρω επεξεργασία, τυποποίηση και πώληση του.

Επίσης, μια συνεταιριστική πρωτοβουλία του τύπου που προαναφέρθηκε θα επιτύχανε: καλύτερη τιμή αγοράς από τους παραγωγούς - αγρότες, επίλυση μέρους της απασχόλησης στην περιοχή μας από την ίδρυση μίας πρότυπης μονάδας συγκέντρωσης ελαιών, διαλογής, επεξεργασίας (έκθλιξης), ποιοτικού ελέγχου, τυποποίησης σε συσκευασίες, που προϋποθέτει απασχόληση εξειδικευμένων εργατών διαλογής ελιών, τεχνολόγων τροφίμων, τεχνικών στην παραγωγή ελαιολάδου, τεχνικών τυποποίησης και στο εμπορικό δίκτυο εξειδικευμένων πωλητών ή αντιπροσώπων μέχρι το τελικό σημείο πώλησης (κατάστημα).

Καταλήγοντας, σημειώνω ότι η μαζική συμμετοχή των κατοίκων της περιοχής μας σε τέτοιες ενέργειες και δράσεις μόνο καλά αποτελέσματα μπορεί να επιφέρει τόσο για τους ίδιους αλλά και για την οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του Ξηροκαμπίου και των γύρω χωριών.

Όμως, εκτός της οικονομίας υπάρχουν και άλλες παράμετροι ενός τέτοιου εγχειρήματος: η συνεργατικότητα, η επιστροφή σε δραστηριότητες που για χρόνια απαξιώθηκαν και αγνοήθηκαν και η καθετοποίηση της αγροτικής παραγωγής αλλά κυρίως έλεγχος και εμπιστοσύνη στην ποιότητα αυτών που τρώμε. Αυτού του είδους τα βασικά προϊόντα (γάλα, τυρί, βούτυρο, κρέας, αυγά, ελαιόλαδο ...) ο καταναλωτής προτιμά να τα προμηθεύεται από μικρές συνεταιριστικές παραγωγικές μονάδες αυτού του τύπου και όχι από μεγάλες βιομηχανικές μονάδες που ενέχουν και κινδύνους για την υγεία του από χρήση αντιβιοτικών, φαρμάκων, κακής ποιότητας τροφικών παρασκευασμάτων, λιπασμάτων (...).

Τάσου Δ. Βολτή

Ξηροκαμπίου συγκοινωνίες: Μια συμπλήρωση – μαρτυρία

Στο τεύχος 64 γίνεται μια ενδιαφέρουσα αναδρομή στα παλιά μέσα οδικών συγκοινωνιών. Εκεί αναφέρονται μαρτυρίες και μνήμες σχετικές με την εμφάνιση των πρώτων αυτοκινήτων στο χωριό μας, το Ξηροκάμπι. Στην αξιόλογη αυτή μαρτυρία και παρουσίαση από τον Στράτη Σ. Σολωμό θα προσθέσω κάποιες αναφορές δικές μου με συμπληρωματικά στοιχεία για το ενδιαφέρον αυτό θέμα της εποχής εκείνης.

Ο αείμνηστος Βασίλειος Κουντούρης, ένα ξεχωριστό και ανήσυχο άτομο με επιχειρηματικό δαιμόνιο, συγκαταλέγεται μεταξύ των πρώτων αυτοκινητιστών της τρίτης και τέταρτης δεκαετίας του 1900. Είχε φέρει το πρώτο μικρό επιβατικό αυτοκίνητο μάρκας FIAT.

Θυμάμαι τον αείμνηστο θείο μου Λάμπρο Σακελλαριάδη, μετέπειτα αρεοπαγίτη, που διηγόταν ένα περιστατικό, σχετικό μ' εκείνο το αυτοκίνητο. Ο Κουντούρης είχε ανεβάσει το FIAT στη δεξαμενή του χωριού για να το πλύνει. Μαζί του ήταν κι ο θείος μου ο Λάμπρος -έφηβος τότε- και ο γιος του Κουντούρη ο Κώστας, μικρότερος σε ηλικία. Κατά τη διάρκεια του πλυσίματος, λύθηκε το χειρόφρενο και το όχημα κύλισε και γκρεμίστηκε από το χείλος του βράχου, με πτώση στον γκρεμό, πάνω από το μονοπάτι του γεφυριού της Ρασίνας. Έπαθε μεγάλη ζημιά, ανεπανόρθωτη. Έκτοτε, μετά την δύσκολη ανάσυρση, παρέμεινε σε μian άκρη της μεγάλης «Αλάνας» στην

πλατεία του χωριού, τα «Χορταράκια», λίγο πιο κάτω από το κουρείο του Γιάννη Συκιώτη. Τα περίφημα «Χορταράκια» ήταν ο αποκλειστικός χώρος των ποικίλων παιχνιδιών μας. Κι εδώ ισχύει το λεγόμενο «ουδέν μονιμότερον του προσωρινού», καθώς το αυτοκίνητο εκείνο, όπως πίστευε ο ιδιοκτήτης του, θα παρέμενε εκεί για το ενδεχόμενο επισκευής του. Αλλά άραξε για πάντα αμετακίνητο. Οι συνεχείς προσπάθειες εξ εφόδου του Κουντούρη και οι εκτοξευόμενες φοβέρες του δεν κατάφεραν να μας αναχαιτίσουν και να μας απομακρύνουν από το αυτοκίνητο, που αναγάγαμε πλέον σε διασκεδαστικό παιχνίδι μας. Είδε κι απόειδε ο μπαρμπα-Βασίλης και τελικά παραιτήθηκε από την προσπάθεια να μας απομακρύνει απ' αυτό. Και τότε οι καταστροφικές τάσεις μας -που περισσότερο τις ωθούσε η περιέργειά μας- κατάφεραν ν' αφήσουν με τον καιρό από το FIAT ... μόνον τον σκελετό του!

Ο Κουντούρης αργότερα έφερε ένα άλλο μικρό αυτοκίνητο -είδος τζίπ- που είχε τη μίζα στο πάτωμα. Πάντα βρισκόταν παρκαρισμένο έξω από την αυλόθυρα του σπιτιού του, παραπλεύρως από το συμβολαιογραφείο του παππού μου Κωστή Σακελλαριάδη. Το τζίπ εκείνο κέντριζε την περιέργειά μας και, πλησιάζοντας το με προφύλαξη, πατούσαμε με το χέρι τη μίζα, με αποτέλεσμα -προς άφατη δική μας ικανοποίηση- να κάνει ... μικρά πηδηματάκια το τζίπ, καθώς ο λεβιές των ταχυτήτων βρισκόταν μπλοκαρισμένος. Όσο κι αν μας φοβέριζε ο μπαρμπα-Βασίλης, εμείς το χαβά μας.

Θυμάμαι κάποτε που ο μπαρμπα-Βασίλης με σταμάτησε στον δρόμο -περιέργως δεν ήταν θυμωμένος- και, με άπταιστη εκφορά της καθαρευουσιάνικης γλωσσικής του ευφράδειας, μου είπε κάτι που και σήμερα ακόμη θυμάμαι: «Αν και υιός καθηγητού, ουδόλως διαφέρεις των άλλων αλητοπαιδών με το να συνεργείς σε τοιούτου είδους ατασθαλίες. Κρίμα!». Έχει παραμείνει στη μνήμη μου, λες και τον ακούω τώρα. Ντράπηκα και δεν επιχειρήσα ποτέ άλλοτε να πλησιάσω το αυτοκίνητο.

Εδώ θα αναφέρω και το μικρό αυτοκίνητο του Κώστα Φεγγαρά, το οποίο πραγματοποιούσε τη συγκοινωνία: Ξηροκάμπι – Καμίνια – Ποταμιά – Γοράνοι. Οι παλιότεροι θα θυμούνται το ατυχές συμβάν, όταν ένας μεθυσμένος επιβάτης, πιασμένος όρθιος στην πόρτα του αυτοκινήτου, κατά τη διαδρομή προς τα Καμίνια, έπεσε και σκοτώθηκε. Το περιστατικό αυτό έβαλε σε μεγάλες περιπέτειες τον Κώστα.

Στην μνήμη μου έχω κρατήσει και το μικρό φορτηγό του Γάββαρη, που τόσο το θαυμάζαμε εμείς τα παιδιά, όταν το πρωτόφερε στο χωριό. Ο γιος του ο Βασίλης, ο μετέπειτα καθηγητής φιλολογίας -εκ των κορυφαίων του τόπου μας- παρακάλεσε, θυμάμαι, τον πατέρα του και μας επέτρεψε να ανεβούμε στην καρότσα για μια βόλτα μέχρι τον Άγιο Βασίλειο. Πιασμένοι από το παραπέτι της καρότσας, πηδούσαμε από τη χαρά μας. Και παραμένει στην μνήμη μου μια φράση του Βασίλη, που ενθουσιασμένος από την ταχύτητα του νέου αποκτήματος του πατέρα του, φώναζε: «Πέτα· πετάει! Αυτά τα αμαξάκια πετούν»!

Όσο για το μεγάλο φορτηγό του Γιάννη Κακαγιάννη, ήταν τόσος ο θαυμασμός μας, που ανοίγαμε διάπλατα τα μάτια και ακίνητοι παρατηρούσαμε ... τις δέκα ρόδες του, λάστιχα που μας φαίνονταν ως κάτι το πρωτόγνωρο και ασύλληπτο.

Ίσως όλα αυτά να φαντάζουν στους σημερινούς νέους ... αστεία. Όμως για μας τα παιδιά εκείνης της εποχής, που οι συγκοινωνίες φάνταζαν πρωτόγνωρες, όλα ήταν μαγικά. Κι όσο κι αν ήταν οι δυσκολίες αξεπέραστες, αγαπήσαμε κάθε τι που μας εντυπωσίαζε, κι ας φαίνεται σήμερα τόσο απόμακρο. Ήταν τα πλέον σημαντικά χρόνια μας κι έτσι παραμένουν στην μνήμη μας, όσο κι αν διάβηκαν οι καιροί.

Παναγιώτη Δ. Χριστοφιλάκου
Η «Δόξα» του χωριού μας

Δόξα, σημαίνει η μεγάλη και καλή φήμη που έχει αποκτηθεί από κάποιον λόγω σπουδαίων επιτευγμάτων που αξίζουν θαυμασμού. Έτσι, δεν πήρε τυχαία το όνομά του ο αθλητικός σύλλογος των Ανωγείων, αφού από την ίδρυσή του έχει προσφέρει πολλά και έχει συνδέσει άρρηκτα το όνομά του με τα Ανώγεια. Μια ομάδα που κύριο μέλημά της δεν είναι μονάχα η αθλητική της πορεία στον χώρο του ποδοσφαίρου, αλλά η προσφορά στον συνάνθρωπο και η συνέχιση των παραδόσεων του χωριού. Ένας όμιλος που στηρίζεται στην αμοιβαία συνεργασία των μελών του και στην στήριξη των κατοίκων του χωριού.

Από το καταστατικό της ομάδας πληροφορούμαστε πως: *Ο Αθλητικός Όμιλος «Δόξα Ανωγείων» ιδρύθηκε το 1988 και έχει ως έδρα του τα Ανώγεια της Λακωνίας. Κύριο μέλημα του σωματείου είναι η ανάπτυξη των σωματικών και ψυχικών δεξιοτήτων των μελών του μέσω του αθλήματος του ποδοσφαίρου σε συνδυασμό προς την εφαρμογή μορφωτικού προγράμματος επί των αθλουμένων. Παράλληλα, ασχολείται με πολιτιστικά και περιβαλλοντικά θέματα που απασχολούν την ευρύτερη κοινωνία του χωριού.*

Η πρώτη ομάδα στα μέσα της δεκαετίας του 1950. Επάνω, όρθιοι από αριστερά: οι Κουμουτσάκος Ηλίας, Τζανετάκος Νικόλαος, Πούλιας Δημήτριος, Γρηγοριάδης Βασίλειος, Παναγάκος Ηλίας, Σταθάκος Παναγιώτης, Σταθάκος Δημήτριος. Καθιστοί από αριστερά: Πλάγος Βασίλειος, Διακουμάκος Παναγιώτης, Δούκας Γεώργιος. Πρόεδρος της ομάδος ήταν ο Χριστοφιλάκος Χαρίλαος, ενώ προπονητής ο Γκόγκας Χαρίλαος. Η φωτογραφία βρίσκεται στο μαγαζί του Χριστάκου Δημητρίου στα Ανώγεια.

Πρέπει να διευκρινιστεί πως η Δόξα είχε συσταθεί ανεπίσημα στις αρχές της δεκαετίας του 1950 με στελέχη και παίκτες νέους από το χωριό, ενώ έπαιζε αγώνες ποδοσφαίρου με ομάδες της γύρω περιοχής. Στο αθλητικό μέρος η ομάδα συμμετέχει ενεργά στα αθλητικά δρώμενα του τόπου, ανήκει στη δύναμη της Ένωσης Ποδοσφαιρικών Σωματίων Λακωνίας (Ε.Π.Σ. Λακωνίας) και αγωνίζεται σταθερά και ικανοποιητικά στην εκάστοτε αθλητική σεζόν του πρωταθλήματος. Πολλοί είναι οι Ανωγειατές, που έχουν παίξει στην ομάδα, και ο καθένας έχει να θυμάται κάτι ξεχωριστό και ιδιαίτερο, που δεν το κρατά για τον εαυτό του, αλλά το μοιράζεται και το μεταδίδει μαζί με τις αξίες της ευγενούς άμιλλας στη νέα γενιά του χωριού, ωθώντας τη να ασχοληθεί με το ποδόσφαιρο και τον αθλητισμό. Είναι ικανοποιητικό και συνάμα ενθαρρυντικό, όταν τα νέα παιδιά του χωριού είναι μέλη της ομάδας και μάλιστα επιδεικνύουν ιδιαίτερο ζήλο για την προκοπή της. Πάνω σε αυτό το γεγονός ο σύλλογος είχε δημιουργήσει το 2010 παιδική ομάδα, η οποία συμμετείχε σε διάφορα τουρνουά junior, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους μικρούς του χωριού, να ξεδιπλώσουν το ταλέντο τους στο ποδόσφαιρο. Ο σύλλογος το 2000 κατασκεύασε γήπεδο μπάσκετ, που βρίσκεται στην είσοδο του χωριού, ενώ μια από τις προτεραιότητες είναι η κατασκευή ποδοσφαιρικού γηπέδου, σε ιδιόκτητο χώρο, μια προσπάθεια που έχει ξεκινήσει από το 2005 και ευχή όλων είναι τα επόμενα χρόνια να έχει ολοκληρωθεί.

Επίσης, ο σύλλογος έχει διοργανώσει δύο τουρνουά μπάσκετ στο γήπεδο του χωριού, στα οποία συμμετείχαν ομάδες των γύρω χωριών. Στο δεύτερο τουρνουά, το οποίο διοργανώθηκε το διήμερο 3-4 Αυγούστου του 2002, τίμησε την εκδήλωση με την παρουσία του ο θρύλος του αθλήματος κ. Παναγιώτης Γιαννάκης, ο οποίος ήταν επίτιμος καλεσμένος και βασικός ομιλητής, ενώ παραβρέθηκε σύσσωμο το χωριό και οι αρχές του τόπου. Ήταν μια αθλητική εκδήλωση που δεν συμβαίνει κάθε ημέρα, η οποία έκανε το όνομα του χωριού να ακουστεί σε ολόκληρη τη Λακωνία.

Μεγάλη είναι επίσης η συμβολή του αθλητικού συλλόγου στην πολιτιστική ζωή του χωριού με τη διοργάνωση του ετήσιου παραδοσιακού πανηγυριού στις 15 του Αυγούστου στον προαύλειο χώρο του Αγροτικού Συνεταιρισμού. Έτσι, τα μέλη της ομάδας με τη πολύτιμη αρωγή των παιδιών του χωριού ενώνονται, θυσιάζουν τις προσωπικές τους υποχρεώσεις και τον ελεύθερο χρόνο τους και ετοιμάζονται πυρετωδώς για τη σωστή διοργάνωση του γλεντιού. Όταν άλλωστε όλοι ενωνόμαστε μαζί για έναν κοινό σκοπό, το αποτέλεσμα πάντα θα είναι θετικό, όπως και με το πανηγύρι. Οι Ανωγειατές εκείνο το βράδυ είναι όλοι εκεί, παρόντες, στηρίζοντας την προσπάθεια της ομάδας, συνεχίζοντας έτσι την πολύχρονη παράδοση.

Πολύ σημαντικό είναι επίσης το γεγονός πως ο σύλλογος από το 2000 έχει πραγματοποιήσει εθελοντικές αναδασώσεις σε αρκετά ορεινά σημεία του δασικού χώρου του χωριού, που είχαν πληγεί από πυρκαγιές ή που χρειαζόταν να γίνει εμπλουτισμός του φυσικού περιβάλλοντος. Τα παιδιά της ομάδας και με τη σπουδαία βοήθεια των κατοίκων του χωριού έχουν φυτέψει χιλιάδες δέντρα ως τώρα, προσφέροντας έτσι απλόχερα μια ακόμα δόση καθαρού αέρα στα Ανώγεια.

Αφησα εσκεμμένα για το τέλος να αναφέρω, λόγω της άμεσης σύνδεσης με τον άνθρωπο, πως η Δόξα από το 1996 διατηρεί δική της τράπεζα αίματος. Με τη βοήθεια και στήριξη του Γενικού Νοσοκομείου Σπάρτης διοργανώνει ανελλιπώς δύο φορές τον χρόνο εθελοντική αιμοδοσία στον χώρο του κοινοτικού διαμερίσματος του χωριού, με ικανοποιητικό αριθμό συμμετεχόντων, που δυστυχώς δεν είναι αντάξιος της βαρύτητας

αυτού του κοινωνικού έργου. Είναι μία εξαιρετικά σημαντική και αξιόλογη δράση του συλλόγου, που όχι μονάχα αξίζει, αλλά και απαιτεί τη στήριξη κυρίως των Ανωγειατών και όλων όσων θέλουν να προσφέρουν λίγο από το αίμα τους για να σώσουν μια ζωή. Και αυτό διότι έχει βοηθήσει πολλούς συνανθρώπους μας που είχαν την ανάγκη για αίμα σε πραγματικά πολύ δύσκολες και κομβικές στιγμές της ζωής τους.

Είναι πια φανερό και αναμφισβήτητο πως η ελληνική κοινωνία βιώνει αρκετά δύσκολες καταστάσεις, όχι μόνο οικονομικές, αλλά κυρίως κοινωνικές, είτε θέλουμε να το παραδεχθούμε είτε όχι. Τα θεμέλιά της κλονίζονται, ενώ οι αξίες, τα ιδανικά και οι διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων δοκιμάζονται δια πυρός και σιδήρου. Δυσκολευόμαστε αρκετά να κοιτάξουμε το συλλογικό εμείς, αλλά κοιτάμε εύκολα το προσωπικό μας συμφέρον. Κλεινόμαστε στον εαυτό μας και τρέφουμε το «θανατηφόρο» εγώ μας. Όμως οι Ανωγειάτες αποδεικνύουν, πως, μονάχα όταν υπάρχει ενότητα και αγάπη μεταξύ μας, μπορούμε πάντα να επιτύχουμε σπουδαία πράγματα. Ο αθλητικός σύλλογος του χωριού ήταν, είναι και θα είναι η λαμπρή δόξα των Ανωγειών όσα χρόνια και αν περάσουν.

Ευχαριστώ τη διοίκηση του συλλόγου, τους παλαιίμαχους παίκτες της ομάδας και πολλούς άλλους συγχωριανούς μου για τις πληροφορίες που μου έδωσαν.

Ευσταθίου Γ. Λαμπρινού

Ο Αη-Γιώργης των Γοράνων στην πλατεία του χωριού

Η πλατεία των Γοράνων βρίσκεται στο κέντρο του χωριού. Κάποτε εκεί ήταν ένας μικρός ναός του Αγίου Γεωργίου και δίπλα το νεκροταφείο, σύμφωνα με τα λεγόμενα των μεγαλύτερων στην ηλικία συγχωριανών, όπως η θεία-Γεωργία Κατούνα, 93 ετών σήμερα. Το νεκροταφείο κάποια στιγμή μεταφέρθηκε στον Προφήτη Ηλία. Το 1826 αυτός ο μικρός ναός καίγεται από τους Τουρκοαιγυπτίους μαζί με το χωριό. Κατόπιν ξαναχτίστηκε. Σώζεται έξω από τον ναό δίπλα στην πόρτα ένα μάρμαρο, στο οποίο αναγράφεται η ημερομηνία 30 Μαρτίου 1853. Μάλλον είναι η ημερομηνία από τα θυρανοίξια του καινούριου ναού. Στα τέλη του 19^{ου} αι. - αρχές του 20^{ου} αι. ο ναός αυτός γκρεμίζεται. Το 1923 γίνονται τα εγκαίνια του σημερινού ναού.

Μίμη Σ. Κουμουτσίδα

Οι γυμναστικές επιδείξεις στο Δημοτικό Σχολείο της Παλαιοπαναγιάς

Τη δεκαετία στο τριθέσιο Δημοτικό Σχολείο της Παλαιοπαναγιάς οι μαθητές ήταν πάνω από εξήντα με φθίνουσα πορεία προς το τέλος της. Οι δάσκαλοι και οι δασκάλες άλλαζαν και ο καθένας από εμάς, τους τότε μαθητές, θυμάται κυρίως τους «δικούς του».

Το «γεγονός» λοιπόν στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς ήταν οι εξετάσεις, που ήταν συνδυασμένες με τις γυμναστικές επιδείξεις στο προαύλιο του σχολείου, γεγονός που απαιτούσε αρκετές δοκιμαστικές πριν από την τελική, που γινόταν μπροστά σε όλους τους γονείς μας και τους υπόλοιπους συγχωριανούς μας. Ήταν επίσης απόδειξη της κοπιαστικής δουλειάς και των δασκάλων μας ενώπιον των γονέων μας αλλά και του επιθεωρητή της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Για μας ήταν χαρά γιατί θα φορούσαμε αθλητικά παπούτσια, τις γνωστές στους παλιούς ΕΛΒΙΕΛΕΣ (Ελληνική Βιοτεχνία Ελαστικών), κοντά παντελονάκια και αθλητικά φανελάκια. Υπήρχε ακόμα προετοιμασία για απαγγελία ποιημάτων, μικρών διαλόγων (σκετσάκια) και χορών. Την παραμονή της εκδήλωσης χαράζαμε τις γραμμές και τους κύκλους των χορών με ασβέστη. Το προαύλιο κλειδωνόταν για να μείνει άθικτο μέχρι την επόμενη μέρα.

Μαθητές σε γυμναστικές επιδείξεις (1967 ή 1968)

Και έφτανε επιτέλους η τελευταία ημέρα της σχολικής χρονιάς περί τα τέλη Ιουνίου. Απόγευμα και στον εξωτερικό διάδρομο έπαιρναν θέσεις οι θεατές με καρέκλες που έφερναν από τα σπίτια τους και, όταν δεν έφταναν, βγάλαμε και τα ξύλινα θρανία μας. Μετά από τον χαιρετισμό του διευθυντή άρχιζαν οι ασκήσεις και τα παραγγέλματα: Ανάταση, έκταση, διάσταση, επίκυψη κ.τ.λ. Στο σκάμμα, που ήταν γεμάτο με άμμο, γινότουσαν τα αθλήματα: απλούν, τριπλούν και άλμα εις ύψος. Οι δάσκαλοι κρατούσαν τις επιδόσεις για την απονομή των επαινών. Το μαγνητόφωνο με τις μαγνητοταινίες έπαιζε μουσική για τους χορούς και ακολουθούσαν οι απαγγελίες των ποιημάτων και τα «σκετσάκια». Τα χειροκροτήματα μάς έδιναν θάρρος και ικανοποίηση, ενώ παράλληλα τα γυμνασιόπαιδα πάνω στα κάγκελα της περίφραξης μάς

πείραζαν και γελούσαν. Στο τέλος δίνονταν οι έπαινοι στους αθλητές και με τις ευχές των δασκάλων μας ξεκίναγε ένα μακρύ και ευχάριστο καλοκαίρι για όλους μας. Στις φωτογραφίες δάσκαλοι είναι ο Ηλίας Χονδρός, η Πίτσα Πολυμενάκου και η Πόπη Κουμουτσάκου.

Οι μαθητές προετοιμάζονται (1965). Στα αριστερά της φωτογραφίας ο δάσκαλος Ηλίας Χονδρός και στα δεξιά η δασκάλα Πίτσα Πολυμενάκου.

Στιγμιότυπο που έχει μείνει φωτογραφικά στη μνήμη μου είναι τη χρονιά στη δεύτερη ή τρίτη τάξη. Ήμουν ντυμένος ναυτάκι με ναυτικό καπελάκι και πουκαμισάκι με γαλάζιες ρίγες στον λαιμό και έλεγα τους πιο κάτω στίχους (ό,τι έχω συγκρατήσει):

«Το ναυτάκι του Αιγαίου είμαι 'γω,
μες τις θάλασσες παντού γυρνώ
τρικυμίες και φουρτούνες αψηφώ».

Παρά ταύτα, που λέμε, έγινα βουνησίος γιατί αγάπησα τον Ταύγετο.

Μαθητές την ώρα των γυμναστικών επιδείξεων (1965). Μπροστά τους στέκονται οι δασκάλες Πίτσα Πολυμενάκου (αριστερά) και Πόπη Κουμουτσάκου (δεξιά).

Γεωργίας Αλ. Λαμπροπούλου

Θαλασσινά Περάσματα στον Ταΰγετο

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ξηροκαμπίου στο πλαίσιο των δώδεκα χρόνων του φεστιβάλ «Κάλεσμα στον Ταΰγετο», κάτω από ένα ολόγιομο φεγγάρι, πραγματοποίησε στις 10 Ιουλίου μια βραδιά αφιερωμένη στην παράδοση και σε εκείνους που με την αγάπη και το μεράκι τους την κρατούν ακόμη ζωντανή.

Τα χορευτικά τμήματα του Πολιτιστικού Συλλόγου Ξηροκαμπίου, υπό την καθοδήγηση της χοροδιδασκάλου κυρίας Βασιλικής Βορβή, ταξίδεψαν το κατάμεστο από κόσμο αμφιθέατρο Ξηροκαμπίου σ' ένα ταξίδι στο Αιγαίο υπό τους ήχους του δεξιοτέχνη του βιολιού Νίκου Οικονομίδη και της υπέροχης φωνής της Κυριακής Σπανού. Η μουσικοχορευτική αυτή παράσταση είχε συνοδοιπόρο μία από τις πιο καταξιωμένες Ελληνίδες τραγουδίστριες, γνωστή παράλληλα και για τη συνθετική και στιχουργική της δουλειά, τη Μαρίζα Κωχ. Το μουσικό αυτό ταξίδι είχε αφητηρία την Χίο, πέρασε στην Λήμνο και στην Αμοργό και κατέληξε στα Κύθηρα.

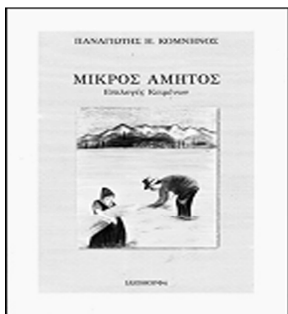
Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ξηροκαμπίου ευχαριστεί θερμά τον Δήμο Σπάρτης, το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος, την Τοπική Κοινότητα Ξηροκαμπίου, καθώς και τα μέλη και τους φίλους του Συλλόγου που εργάστηκαν εθελοντικά για την πραγματοποίηση αυτής της μοναδικής βραδιάς.

Εις το επανδείν ...

Το χορευτικό τμήμα του Πολιτιστικού Συλλόγου Ξηροκαμπίου

Γεωργίου Θεοφ. Καλκάνη
Τοπικό Βιβλιογραφικό

Παναγιώτη Ηλ. Κομνηνού «ΜΙΚΡΟΣ ΑΜΗΤΟΣ – Επιλογές Κειμένων», Βιβλίο, ΙΔΙΟΜΟΡΦΗ, Σπάρτη, 2016.

Στην εποχή μας, την εποχή της ηλεκτρονικής πληροφόρησης και επικοινωνίας, είναι εύκολη και άμεση η αναζήτηση της όποιας πληροφορίας (και) για τις απόψεις και το έργο κάποιου που έχει δημόσια ενεργό συμμετοχή σε επιστημονικές, επαγγελματικές, κοινωνικές, πολιτικές, πολιτισμικές ή άλλες δράσεις. Όμως, η επιλογή και συγκέντρωσή τους σε ένα βιβλίο, από τον ίδιο, διευκολύνει τον όποιο σύγχρονο ή μελλοντικό ενδιαφερόμενο μελετητή ή ερευνητή τόσο

για τη γνωριμία με αυτόν όσο και για τη συμπλήρωση της τοπικής ιστορίας.

Ο Παναγιώτης / Τάκης Κομνηνός, με πλούσια και συνεχιζόμενη από τις αρχές της δεκαετίας του '60 έως σήμερα δημόσια δράση επέλεξε, συγκέντρωσε και δημοσίευσε στο βιβλίο του «ΜΙΚΡΟΣ ΑΜΗΤΟΣ – Επιλογές Κειμένων» σκέψεις, κριτικές, απόψεις, δημοσιεύσεις, αναμνήσεις και δημόσιες δραστηριότητές του.

Καταξιωμένος επιστήμονας, δικηγόρος και πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Σπάρτης, άμισθο μέλος κοινωφελών ιδρυμάτων, εκλεγμένο μέλος σε κοινωνικές, κοινοτικές και πολιτικές ομάδες, πρωτοπόρος σε πολιτιστικές δραστηριότητες για να μη χαθεί η πολιτιστική μας κληρονομιά και ενεργό μέλος της κοινωνίας μας σε διεκδικήσεις έργων υποδομής –όπως του δρόμου της Κοιμουστάς–, αλλά και ιδρυτικό μέλος του Συλλόγου Αποφοίτων Σχολείων Φάριδος (του οποίου η ίδρυση αποφασίστηκε στο φοιτητικό σπίτι του στην Αθήνα το 1971) και ιστορικό μέλος της συντακτικής επιτροπής του λαογραφικού περιοδικού «το Ξηροκάμπι / η Φάρις» (από την πρώτη του έκδοση το 1966) είχε να αποτυπώσει –και αποτυπώνει– στο βιβλίο του ένα πλήθος από ομιλίες, αναφορές, δοκίμια, άρθρα, επιστολές, συζητήσεις. Έναν «πολύ καλό αμητό», μια πλούσια και μεγάλη συγκομιδή ιδεών, απόψεων, προτάσεων, δράσεων και καρπών.

Άλλοτε απόλυτος στις απόψεις του, μαχητικός και διεκδικητικός στις αναφορές του στα εξαιρετικής ιστορικής και φυσικής μοναδικότητας «μνημεία» του τόπου μας, πάντοτε ανήσυχος και επεμβατικός για να μην ξεχαστούν τα τοπικά γεγονότα και οι άνθρωποι που έζησαν εδώ τις τελευταίες δεκαετίες (...), άλλοτε όμως και διαλλακτικός, πάντοτε γλαφυρός στις διηγήσεις του, ρομαντικός στις αναπολήσεις του, νοσταλγικός στις αναμνήσεις του, ευαίσθητος στα ποιήματά του, περήφανος για τις βαθιές ρίζες της οικογένειάς του (...), αποτυπώνει τα πεπραγμένα του όπως ακριβώς έκανε όλα αυτά τα χρόνια και στις παρέες μας, στις συζητήσεις μας. Στην πλατεία του χωριού τις ατέλειωτες καλοκαιρινές νύχτες, στα παλιά Μυλοβάγενα, κάτω από τον καταρράχη στο Ανάκωλο ή κολυμπώντας στη Γουρνίτσα και την Κομνηνή, στην Κρύα Βρύση και στους Πενταυλούς, στην κορυφή του Ταΰγετου ...

Πιστεύω ότι το βιβλίο του συμπληρώνει και θα ολοκληρώσει την ιστορία του τόπου μας, αν και άλλοι ζωντανέψουν / ζωντανεύουν / αποτυπώνουν τα πεπραγμένα και τις αναμνήσεις τους για τους μελλοντικούς ερευνητές και μελετητές, όπως ο Τάκης.

Σε ευχαριστούμε Τάκη και για αυτό το βιβλίο σου.

Ιωάννη Γ. Παρηγόρη

6^ο Μουσικό Χοροστασιό «Πέτρος ο Πελοποννήσιος»

Για άλλη μια χρονιά πραγματοποιήθηκαν και φέτος στο Ξηροκάμπι τα εργαστήρια ελληνικής παραδοσιακής μουσικής «Πέτρος ο Πελοποννήσιος». Από τις 13 έως τις 16 Ιουλίου 2017 μαθητές από όλη την Ελλάδα ήρθαν στο Ξηροκάμπι για να παρακολουθήσουν μαθήματα παραδοσιακών οργάνων, τραγουδιού και χορού. Ιδιαίτερη παρουσία και φέτος είχε το Μουσικό Σχολείο της Παλλήνης με είκοσι έναν μαθητές και τους καθηγητές τους. Από φέτος έγινε πράξη η μελέτη των έργων του μεγάλου μελωδού μας και τμηματικά σε κάθε εργαστήριο, αλλά και συνολικά με το σύνολο των μαθητών στο τμήμα ορχήστρας.

Την Παρασκευή (14/7/2017) το απόγευμα στο πνευματικό κέντρο της Αγίας Τριάδος στο Ξηροκάμπι, σε μια συγκινησιακά φορτισμένη ατμόσφαιρα, όλοι οι μαθητές των εργαστηρίων σε μια κοινή πρόβα έπαιξαν με τα όργανά τους το nihavent resref του Πελοποννησίου. Το Σάββατο (15/7/2017) το απόγευμα, οι μαθητές των εργαστηρίων ξεναγήθηκαν στο φαράγγι του Ανακώλου από τον Δημήτρη Κατσουλάκο και μετά παρακολούθησαν στο πνευματικό κέντρο της εκκλησίας μας ένα μουσικό έργο για κιθάρα και ούτι από τους Νικόλα Παλαιολόγο στο ούτι και Αντώνη Κουφουδάκη στην κιθάρα. Την Κυριακή (16/7/2017) είχε προγραμματιστεί να παρουσιαστεί στο Αμφιθέατρο Ξηροκαμπίου η μουσικοχορευτική παράσταση με τίτλο «Στα βήματα του Πέτρου». Η δυνατή βροχή όμως άλλαξε τον αρχικό σχεδιασμό. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τελικά μέσα στο κτήριο του Γυμνασίου, όπου με σεμνότητα παρουσιάστηκε έργο του Πέτρου του Πελοποννησίου. Η σεμνότητα και η απλότητα είναι ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του μουσικού έργου του Πέτρου του Πελοποννησίου· ενός μεγάλου βυζαντινού μελωδού από τους Γοράνους, τον οποίο τιμάμε κάθε χρόνο στα εργαστήρια μας.

Από τη συναυλία στον χώρο του σχολείου

Επιμέλεια εργαστηρίων: Χρίστος Τσιαμούλης
Χρίστος Τσιαμούλης: θεωρία τροπικού συστήματος
(ήχος-μακάμ, ορχήστρα)
Κατερίνα Παπαδοπούλου: τραγούδι
Κλεοπάτρα Βάγια: ταμπουράς (σάζι)
Χρίστος Τσιαμούλης, Νικόλας Παλαιολόγος: ούτι
Βαγγέλης Καρίπης: κρουστά
Κυριάκος Γκουβέντας: βιολί
Στέφανος Δορμπαράκης: κανονάκι
Θοδωρής Τασούλας: κλαρίνο, φλογέρα
Στέλιος Κατσιάνης: λαούτο
Μαρία Θεοφανίδου: πολίτικο λαούτο (λάφτα)
Στάθης Σαββίδης: μπουζούκι
Χρίστος Θεολόγος: χοροί των Ελλήνων της Ανατολής

*Ο καθηγητής Στέφανος Δορμπαράκης
με τις μαθήτριάς του στην είσοδο του σχολείου*

Τα εργαστήρια παρακολούθησαν:

Βιολί

Κονίδης Παναγιώτης, Μερεκούλιας Ιωάννης, Σταθάκου Παναγιώτα, Κατσιάνη Ευαγγελία, Κρανωτή Χριστίνα, Κοττάκη Ειρήνη

Κανονάκι

Πάτσιου Κατερίνα, Παρηγόρη Αναστασία, Παπαδοπούλου Μαρία, Ζαρανίκας Χρίστος, Παππαγεωργίου Μαρία, Χαρλαύτη Βενετία, πατήρ Γεώργιος Φωτόπουλος, Γρίβας Παναγιώτης, Ρουσέτος Γιάννης, Ρουσέτου Θεοδώρα, Κουκλάκη Άννα, Αντωνάτου Μαριτζίνα, Σαμαρά Όλγα, Τουτουτζιάν Ειρήνη

Κλαρίνο

Κουμουστιώτης Κυριάκος, Τσίπας Νικόλαος, Δημητρόπουλος Κωνσταντίνος

Φλογέρα

Σταρόγιαννης Λεωνίδα

Κρουστά

Κλάδης Γεώργιος, Αδαμόπουλος Βασίλης, Μάντζιου Θεοδώρα, Κόκκορης Νίκος, Κοκκορού Ειρήνη, Καραθανασόπουλος Σταύρος, Παρασκευόπουλος Παναγιώτης, Κρανωτή Ηλιάννα, Καραγιάννης Παναγιώτης

Μακάμ

Ρουμπέκα Δέσποινα, Παρηγόρης Ιωάννης, Κατσιάνης Γεώργιος, Κουκλάκης Αντώνης, Σταθάκος Γιάννης, Φραγκής Κωνσταντίνος

Ούτι

Γιανίσης Θεόδωρος

Ταμπουράς

Κόνιαρη Αθανασία, Κόνιαρης Βασίλης, Κουδουνέλη Κωνσταντίνα, Σιάχος Άγγελος, Γιαννουσόπουλος Στέλιος, Καραγιάννης Μιχάλης, Βράττη Ελένη

Τραγούδι

Πόντικα Στέλλα, Σφαέλλου Λυδία, Ιατρού Γιώτα, Χριστοπούλου Αλεξία, Μπαγιαμπούς Μαριάννα, Σιάχου Ελπίδα, Εφεντάκη Κωνσταντίνα, Δημητροπούλου Μάρθα, Καραχρήστου Δήμητρα, Ζερβουδάκη Έλενα, Μπούρας Παναγιώτης, Δεληγιάννη Πόπη, Πανταζοπούλου Ελένη, Κωνσταντακοπούλου Αγγελική, Απέργης Νικόλαος

Λαούτο

Κολομτσάς Λουκάς, Φρέσκος Γρηγόρης, Βαβουλιώτης Δημήτριος

Πολίτικο λαούτο (λάφτα)

Καραγεωργάκη Κατερίνα, Δανίτσα Βασιλική, Κοπανάκη Αγγελική

Χορός

Καραχρήστου Δήμητρα, Παρασκευόπουλος Ηλίας, Κουτσοβασίλη Χρυσαφία, Κοντζιάς Νίκος, Τσαρούχας Ευάγγελος, Σιάχου Ελπίδα, Μαρτσούκου Σωτηρία, Σταρόγιαννη Μαρία, Γραμματικάκη Γεωργία, Μανιάτη Πίτσα, Λαμπρινού Θάλεια, Αριανάς Γεώργιος, Δεληγιάννη Πόπη, Χριστοπούλου Αλεξία, Καββαδά Εμμανουέλα, Κιντζιρίδου Κρυσταλλία

Χαρίλαου Ν. Σταρόγιαννη

Το Δημοτικό Σχολείο του Παλαιοχωρίου

Αρχές της δεκαετίας του εξήντα, όταν ήμουν μαθητής του Δημοτικού Σχολείου Καμινίων, από το Παλιοχώρι είμαστε τριάντα τρεις μαθητές και μαθήτριες. Η χώρα μας μόλις είχε εξέλθει από έναν πόλεμο και εν συνεχεία έναν εμφύλιο. Τα οικονομικά της ήταν πολύ ανεπαρκή για να λειτουργήσει σχολεία σε όλα τα χωριά. Προς το τέλος της ίδιας δεκαετίας, που τα οικονομικά της είχαν κάπως βελτιωθεί, ιδρύεται κατόπιν υπουργικής απόφασης το μονοθέσιο Δημοτικό Σχολείο Παλαιοχωρίου. Χαράς ευαγγέλια για τους κατοίκους του χωριού. Το σχολείο, ξεκινώντας από τον Σεπτέμβριο του 1959, ελλείπει αίθουσας λειτουργήσε για δύο σχολικές χρονιές στην εκκλησία του χωριού με περισσότερους από είκοσι δύο μαθητές και μαθήτριες. Στην συνέχεια μετεφέρθη στην οικία του Δημητρίου Ε. Ρουσάκου. Άρχισε με πρώτο δάσκαλο τον Χρίστο Τσιριγώτη από την Ποταμιά, ο οποίος έφθανε στο σχολείο του χωριού από το Ξηροκάμπι, όπου διέμενε, με ποδήλατο και ελλείπει δημόσιου δρόμου το άφηνε στο μέσον της διαδρομής. Την επόμενη χρονιά λόγω της λειτουργίας του σχολείου οι δημόσιες αρχές (Κοινότητα και Νομαρχία) κατασκεύασαν κανονικό αυτοκινητόδρομο και ο δάσκαλος πλέον έκανε χρήση μοτοποδηλάτου. Υπηρέτησε δε στο νεοϊδρυθέν σχολείο για τρία-τέσσερα χρόνια. Επόμενοι δάσκαλοι που υπηρέτησαν στο Παλιοχώρι είναι: Πόπη Κουμουτσάκου από Ανώγεια, Μιχάλης Κατσαφάνας και Σπύρος Διαμαντάκος από την Παλαιοπαναγιά και τελευταίος ο Απόστολος Βορβής από τα Καμίνια. Το 1970 ελλείπει αρκετών μαθητών το σχολείο έκλεισε οριστικά, αφήνοντας μια ευχάριστη ανάμνηση στους κατοίκους του χωριού.

Παραθέτω μια αναμνηστική φωτογραφία με τους μαθητές του σχολείου του τέλους της σχολικής περιόδου 1962-1963. Τα ονόματα των δέκα έξι μαθητών και μαθητριών (απουσιάζουν δύο) από την πάνω σειρά και από αριστερά (αναφέρω και το πού κατοικούν σήμερα) είναι τα εξής: Νικήτας Η. Βλάχος Ξηροκάμπι, Δημήτριος Χρ. Σταρόγιαννης Ξηροκάμπι, Σταύρος Λεων. Σταρόγιαννης Τορόντο Καναδά, Παναγιώτης Γ. Μπιταξής Φιλαδέλφεια Η.Π.Α., Αμαλία Ν. Σταρόγιαννη Νέα Υόρκη Η.Π.Α., Ευαγγελία Γ. Σταρόγιαννη Τεργέστη Ιταλία, Ευθυμία Χρ. Σταρόγιαννη Τορόντο Καναδά, Ευγενία Χρ. Σταρόγιαννη Ξηροκάμπι, Μεταξία Γ. Μπιταξή Αυστραλία. Κάτω από αριστερά: Παναγιώτης Ν. Δούκας Ξηροκάμπι (φαίνεται το μισό του πρόσωπο), Κωνσταντίνος Χρ. Σταρόγιαννης Ξηροκάμπι, Παναγιώτης Σπ. Καπάκος Καμίνια, ο ξυπόλυτος πιτσιρικός δεν είναι μαθητής, αλλά ακούγοντας τις φωνές των παιδιών στο διάλειμμα, διέφυγε της προσοχής της μητέρας του στο σπίτι και έτρεξε κρυφά να παίξει με τα παιδιά του σχολείου, συμμετέχοντας κατά τύχη και στην φωτογράφιση, Βάσω Γ. Σταρόγιαννη και Σταυρούλα Γ. Σταρόγιαννη Τορόντο Καναδά, Γιαννούλα Λεων. Σταρόγιαννη Τορόντο Καναδά, Αγγελική Γ. Μπιταξή Αυστραλία. Οι μαθητές και μαθήτριες της αναμνηστικής φωτογραφίας έχουν γεννηθεί από το 1950 έως το 1956. Ευχαριστώ πολύ την πρώτη μου εξαδέλφη Ευαγγελία Γ. Σταρόγιαννη που μου έστειλε την αναμνηστική σχολική φωτογραφία από την Τεργέστη Ιταλίας, όπου διαμένει, και την διατηρεί ως σχολικό ενθύμιο.

Ποταμίτη

Διεθνείς ποδηλατικοί αγώνες στην Ποταμιά

Το Σαββατοκύριακο 1 και 2 Ιουλίου 2017 πραγματοποιήθηκαν στην Ποταμιά διεθνείς αγώνες ορεινής ποδηλασίας στον λόφο Πέτρου και Παύλου εντός του χώρου ιδιοκτησίας Πέτρου Ηλιόπουλου του Νίκου. Ο χώρος αυτός, ο οποίος είχε διαμορφωθεί ειδικά για τους συγκεκριμένους αγώνες, προσφέρεται και για άλλες εκδηλώσεις. Παρά τις υψηλές θερμοκρασίες του διήμερου περίπου διακόσιοι αθλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό έλαβαν μέρος στους αγώνες και προσέφεραν πλούσιο θέαμα. Τους αγώνες παρακολούθησε πλήθος κόσμου, κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής αλλά και πολλοί συνοδοί των αθλητών. Το αθλητικό αυτό γεγονός ήταν ιδιαίτερα σημαντικό για την Ποταμιά. Ευχή μας είναι να γίνουν και άλλες τέτοιες εκδηλώσεις στο χωριό μας.

Παναγιώτη Δ. Χριστοφιλάκου

Εξερευνώντας ξεχασμένα μονοπάτια

Ήταν εκείνος ο Ιούλιος του 2013, που ξύπνησε την επιθυμία στη νεολαία των Ανωγείων, να γνωρίσουμε τις κρυμμένες και λησμονημένες ομορφιές του χωριού μας. Να ανακαλύψουμε το παρελθόν μας και να περπατήσουμε σε εκείνα τα μονοπάτια που έχουν μισοσβήσει στο πέρασμα των αιώνων. Μας παρακίνησαν οι παππούδες και οι γιαγιάδες μας με τις αναφορές τους, για τον παλιό δρόμο (μονοπάτι) που οδηγούσε στο μοναστήρι της Παναγίας μας, για τους παλαιούς μύλους και για το όμορφο πετρόκτιστο γεφύρι της Παναγιάς της Καταφυγιώτισσας, όπως λέγεται, το οποίο ενώνει τα δυο μέρη του μονοπατιού.

Έτσι, ένα απόγευμα, παρά τις μικρές ενστάσεις των γονιών μας, αποφασισμένοι πως θα μπορούσαμε ίσως και να φτάναμε μέχρι το μοναστήρι, μαζευτήκαμε μια παρέα κολλητών φίλων στο άλλο παλιό γεφύρι του χωριού ή αλλιώς του Κοτταρά (προφανώς πηρέ το όνομα του διότι πλησίον του βρίσκεται ο μύλος του Κοτταρά) στο δυτικό άκρο του χωριού. Αυτό το γεφύρι ενώνει το χωριό με το ξωκλήσι της Αγίας Τριάδος, το οποίο βρίσκεται λίγα μετρά πιο πάνω, κρυμμένο μέσα στα πεύκα και τις ελιές. Από εκεί άλλωστε αρχίζει το ανηφορικό μονοπάτι για το μοναστήρι.

Ο μύλος του Κοτταρά

Αφού κάναμε τον σταυρό μας στον Θεό και την Παναγία, κινήσαμε δειλά δειλά, δίχως να γνωρίζουμε αυτό το γνωστό-άγνωστο για εμάς μονοπάτι. Δεν αργήσαμε πολύ να μαγευτούμε από την άγρια ομορφιά του Ταυγέτου. Κάτι ο ήλιος που έλουζε τα πλατάνια και τα πεύκα, κάτι το μελωδικό κελάιδισμα των πουλιών, που κάθονταν στα κλαδιά των δέντρων και η σκέψη πως περπατούσαμε πάνω σε ένα μονοπάτι που το περπάτησαν γενεές Ανωγιατών μας έκαναν να περπατούμε αμίλητοι, θαυμάζοντας το

τέλειο δημιούργημα του πλαστοργού του κόσμου. Όμως κάτι μας έκανε να σταματήσουμε την πορεία μας. Ήταν το παράπονο πως περπατούσαμε σε ένα λησμονημένο μονοπάτι, που, αφότου ανοίχθηκε ο καινούριος δρόμος το 1971 για το μοναστήρι, ξεχάστηκε. Αφέθηκε σταδιακά στα χεριά χρόνου και στα ορμητικά νερά της Κάκαρης, που αθόρυβα το «έτρωγε» σε αρκετά του μέρη.

Αφού συνεχίσαμε λίγο ανηφορικά, φτάσαμε σε ένα δίστρατο, που αριστερά οδηγεί στα Διπόταμα, ενώ δεξιά στο μοναστήρι. Λίγα μέτρα πιο κάτω, βρίσκονται τα ερείπια των δύο μύλων που ανάγονται από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Ο πρώτος του Γεωργίου Χριστοφιλάκου, ενώ πιο πάνω ο μύλος του Λεωνίδα Γκολέμη. Εκεί σταθήκαμε λίγο. Σκεφτήκαμε λίγα πράγματα για τους νερόμυλους του χωριού. Ασφαλώς δεν υπήρχαν μόνο οι προαναφερόμενοι. Υπήρχαν δέκα μύλοι σε διαφορεές τοποθεσίες μέσα στο χωριό, αλλά και στα Επάνω Διπόταμα, που πολλών δεν σώζονται σήμερα δυστυχώς ούτε τα ερείπια. Οι Ανωγειάτες άλεθαν στους μύλους τα σιτηρά τους και εξυπηρετούσαν τις βασικές διατροφικές τους ανάγκες. Ύστερα ικανοποιήσαμε την περιέργειά μας και μπήκαμε μέσα στον ερειπωμένο μύλο του Χριστοφιλάκου, ενώ δεν μπορέσαμε να ανεβούμε στον μύλο του Γκολέμη λόγω της άγριας φύσης, η οποία επιδεκτικά μας εμπόδιζε να τον επισκεφτούμε.

Ο μύλος του Χριστοφιλάκου (Καραντάνη)

Όμως δεν σταθήκαμε εκεί. Συνεχίσαμε το μονοπάτι και κατεβήκαμε μέσα σε λίγα λεπτά σε έναν άλλο μαγικό κόσμο. Οι ηλιαχτίδες ίσα που περνούσαν μέσα από τις πυκνές φυλλωσιές των πλατάνων, που σκεπάζουν εδώ και αιώνες το πέτρινο Ανωγειάτικο γεφύρι, του οποίου η χρονολογία κατασκευής του παραμένει δυστυχώς μέχρι σήμερα άγνωστη. Η αλήθεια ήταν πως περιμέναμε να αντικρίσουμε ένα ξεχασμένο και γκρέμιο γεφύρι, μα γελαστήκαμε. Η φθορά του χρόνου ίσα που το είχε

αγγίξει. Ίσως και να λυπήθηκε τη μεγάλη ομορφιά του ή πάλι ίσως και να μην το έχει δει εκεί κρυμμένο που είναι στη μαγευτική χαράδρα της Κάκαρης. Καθίσαμε λοιπόν ανέμελοι πάνω στο γεφύρι, αφήνοντας τον εαυτό μας ελεύθερο στη θέληση της ομορφιάς της φύσης. Αμέσως ξεχάσαμε τα πάντα, σκοτούρες, προβλήματα και ό,τι βάραινε τις παιδικές καρδιές μας. Κοιτάζαμε με δέος τον μεγαλοπρεπή βράχο της Παναγιάς μας και αναλογιστήκαμε τον θαυμαστό τρόπο με τον οποίο η Μητέρα μας θέλησε να κτίσει εκεί, στον απόκρημνο και απότομο βράχο το σπηλαιώδες μοναστήρι της.

Το γεφύρι της Παναγιάς της Καταφυγιώτισσας

Μείναμε εκεί για ώρα, αμίλητοι, απολαμβάνοντας το δροσερό αεράκι, μέχρι που ο ήλιος χαμήλωσε και κρύφτηκε γρήγορα πίσω από τον ιερό βράχο του μοναστηριού, δίχως να νοιαστεί για εμάς. Μας έλεγε με τον τρόπο του πως έπρεπε να φύγουμε, διότι μπορεί η φύση το βράδυ να ηρεμεί, μα οι αγριόχοιροι δύσκολα συμφωνούν. Τελικά, δεν προλάβαμε να συνεχίσουμε το ανηφορικό μονοπατάκι που οδηγεί στο «καταφύγιό» μας. Μας πρόλαβε το δειλινό. Έτσι αναγκαστήκαμε να πάρουμε τον δρόμο της επιστροφής για το αγαπημένο μας χωριό, αφενός με απερίγραπτη χαρά, γιατί περπατήσαμε εκεί που περπατούσαν για χρόνια οι συγχωριανοί μας, αφετέρου όμως με το παράπονο πώς τέτοια ομορφιά είναι αναξιοποίητη και άγνωστη για πολλούς. Ίσως Εκείνος θέλει έτσι να μείνει. Εμείς, ωστόσο, δώσαμε την υπόσχεση, πως θα ξαναπάμε για να συνεχίσουμε αυτό το «ξεχασμένο» ανηφορικό μονοπάτι για το σπίτι της Παναγιάς της Καταφυγιώτισσας.

Της αγοράς

Πριν από αρκετές δεκαετίες, τότε που οι κυνηγοί έφτιαχναν μόνοι τους τα φυσίγγια, ένας κυνηγός κατά λάθος μούσκεψε το μπαρούτι που είχε. Για να το στεγνώσει γρηγορότερα και να μην χάνει χρόνο σκέφτηκε να το βάλει κοντά στη σόμπα. Λίγο αργότερα το μπαρούτι έσκασε, σείστηκε το σπίτι και το δωμάτιο μαύρισε από τους καπνούς!

H.G.M.

Στο 65^ο τεύχος της Φάριδος και στη στήλη «Τα νέα μας» με έκπληξη στάθηκα στις γεννήσεις για το Ξηροκάμπι, όπου διαπίστωσα την αναγραφή μιας ... αποκλειστικότητας. Και τα πέντε ζευγάρια των συγχωριανών μας απέκτησαν αγόρια. Το ένα ζευγάρι μάλιστα δίδυμα. Σύνολο έξι αρσενικά! Σύμπτωση; Πού είναι οι παλαιοί, να αγαλλιάσει η ψυχούλα τους; Τους καιρούς εκείνους στην ερώτηση «πόσα παιδιά έχεις;» απαντούσαν με σκυφτό το κεφάλι: Ένα παιδί (αγόρι) ... και τρία κορίτσια! Να τους ζήσουν λοιπόν!

T.A.B.

Μια παρέα νεαρών ανδρών από την περιοχή μας πήγε διακοπές σε ένα νησί. Για βραδινό φαγητό πήγαιναν σε ένα παραθαλάσσιο ταβερνάκι, στο οποίο εργαζόταν μια όμορφη σερβιτόρα. Αμέσως ο ένας από την παρέα θέλησε να την προσεγγίσει. Οι συνθήκες όμως δεν το ευνοούσαν. Λίγες μέρες αργότερα ένας άλλος από την παρέα, θέλοντας να τον πειράξει, προθυμοποιήθηκε να μιλήσει ο ίδιος στην κοπέλα για χατίρι του φίλου του. Εκείνος όμως, ετοιμόλογος, του απάντησε σε ανάλογο σκωπτικό ύφος: Ανύπαντρος συμπέθερος για πάρτη του γυρεύει!

A.Θ.K.

Πριν από λίγα χρόνια ένας συγχωριανός μας αντιμετώπισε ένα πρόβλημα υγείας με το μάτι του. Επειδή το πρόβλημα ήταν κάπως σοβαρό, χρειάστηκε να μεταβεί στην Αθήνα. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε θέμα συζήτησης στην παρέα του. Ένας από τους φίλους του, θέλοντας να τονίσει τη σοβαρότητα της κατάστασης, είπε: Ευτυχώς που πήγε στην Αθήνα, αλλιώς θα πάθαινε αφισκόλληση στο μάτι! Προφανώς εννοούσε αποκόλληση!

Γ.K.M.

Μέσα Δεκέμβρη. Ένας από την περιοχή μας αναζητούσε ένα φίλο του να συνεννοηθούν για τις ελιές. Τον καλούσε στο τηλέφωνο αλλά εκείνος δεν απαντούσε. Κάποια στιγμή απάντησε αλλά το έκλεισε αμέσως, λέγοντας κάπως κοφτά: Άσε με

τώρα, έχω δουλειά. Την επομένη μέρα ξανατηλεφωνήθηκαν. Γεμάτος απορία ο πρώτος ρώτησε τον δεύτερο: Τι δουλειά ήταν αυτή που δεν μπορούσες καθόλου να μιλήσεις; Κι εκείνος του απάντησε: Έβγαζα λεντέρες!!

Π.Μ.Ι.

Συντοπίτης μας, φανατικός φίλος της ποδοσφαιρικής ομάδας της Σπάρτης, πήγαινε σε όλους τους εντός έδρας αγώνες της ομάδας. Σε κάποια αγωνιστική η Σπάρτη θα υποδεχόταν τον Άρη. Η ομάδα αυτή και οι οπαδοί της φέρουν στη γλώσσα της πιάτσας του ποδοσφαίρου το προσωνύμιο «σκουλήκια». Παραμονή του αγώνα ο παραπάνω συντοπίτης μας έγραψε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: Περιμένοντας τις λεντέρες!

Κ.Μ.Κ.

Παρέα Ξηροκαμιπιτών συζητούσε για την τρέχουσα κατάσταση και την οικονομική κρίση. Η κουβέντα έφτασε και στα καταστήματα. Ένας από την παρέα, ένθερμος υποστηρικτής της νομιμότητας, υποστήριξε με σθένος ότι όλα τα μαγαζιά πρέπει να κόβουν αποδείξεις από την τμηματική μηχανή! Την ταμειακή μηχανή εννοούσε!

Α.Ν.Μ.

Συνδρομές

Για τη συνέχιση της έκδοσης της Φάριδος: Βούλα Β. Ρουσάκου 10€, Παναγιώτης Ραζέλος 20€, Παναγιώτης Παναρίτης 20€, Δημήτρης Μανωλάκος 20€, Χαρίλαος Π. Χριστοφιλάκος 50€, Αγγελική Βρατσίδα 10€, Σταύρος Σαραντάκος 15€, Ελένη Χρυσικού 10€, Σταύρος Καλκάνης 50€, Παναγιώτης Κονίδης του Μενελάου 50€, Παναγιώτης Γιαννόπουλος 20€, Ηλίας Μανδραπήλιας του Δημητρίου 10€

Τα νέα μας

Ξηροκάμπι

Γεννήσεις:

Το ζεύγος Γεωργίου Αργύρη του Προκοπίου και Παναγιώτας (Γάνιας) Καλκάνη του Γεωργίου απέκτησε αγόρι. Το ζεύγος David Lawrie του Richard και Γεωργίας Πατριανάκου του Κωνσταντίνου απέκτησε κορίτσι (Toronto). Το ζεύγος Αναστασίου Καπετανάκου του Σταύρου και Μαριάννας Μπαγιαμπού του Αναστασίου απέκτησε κορίτσι. Το ζεύγος Νικολάου Λιντζέρη του Χρήστου και Άνας-Μαρίας Μπρέντα του Κωνσταντίνου απέκτησε κορίτσι.

Γάμοι: Η Κιρίλα Αλεξάνδρα Ιονέλα του Μαριάν παντρεύτηκε τον Εμμανουήλ Παινέση του Αναστασίου. Η Καλλιόπη Κακαρά του Ιωάννη παντρεύτηκε τον Κωνσταντίνο Παπαδάκο του Παναγιώτη.

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Μαρία Κακαγιάννη χήρα Γεωργίου ετών 80, Μαρία Αποστολάκου του Χρήστου ετών 85, Βασίλειος Λάσκαρης του Γεωργίου ετών 91, Παναγιώτα Γιάννακα χήρα Γεωργίου ετών 90, Μαριγώ Μούση χήρα Παναγιώτη ετών 90, Μαρία Ατσαβέ χήρα Δημοσθένη ετών 82, Παναγιώτα Παναγιωτοπούλου χήρα Χρήστου ετών 84, Στρατήγω

Μαρτίνη του Ιωάννη ετών 73, Βασιλική Χριστοπούλου του Βασιλείου ετών 87 (Καναδάς), Ηλίας Παναγέας του Ιωάννη ετών 88 (Καναδάς), Σταύρος Παπαδάκος του Γεωργίου ετών 82, Γεωργία Καρκαμπάση του Γεωργίου ετών 80 (Καναδάς), Σταυρούλα Νικολακάκου του Γεωργίου ετών 62 (Καναδάς), Γεωργία Βουράκη χήρα Βασιλείου ετών 85, Αμαλία Σταθάκου χήρα Δημητρίου ετών 89, Κονδύλω Αργυροπούλου χήρα Παναγιώτη ετών 87. Κωνσταντίνος Μιχαλάκος του Χρήστου ετών 77.

Παλαιοπαναγιά

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Δήμος Ηλιόπουλος του Γεωργίου ετών 58, Πέτρος Ναστάκος του Ηλία ετών 82, Μαρία Ξερούλη του Ιωάννη ετών 78, Βασίλειος Τσουμπής του Βασιλείου ετών 81, Στασινή Δογαντζή χήρα Κυριακούλη ετών 86.

Ανώγεια

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Ελένη Γρίτη χήρα Κωνσταντίνου ετών 88, Ελένη Διακουμάκου χήρα Νικολάου ετών 81, Ηλίας Σταθάκος του Ιωάννη ετών 84, Ηλίας Βαλκανάς του Κωνσταντίνου ετών 91, Παναγιώτης Θεοφιλάκος του Γεωργίου ετών 81, Δημήτριος Μανούσος του Ιωάννη ετών 89, Κατίνα Στεφανοπούλου χήρα Δημητρίου ετών 92, Αντωνία Φόρτσα του Ηλία ετών 87.

Τραπεζοντή

Γάμος: Η Παναγιώτα Βαλκανά του Νικολάου παντρεύτηκε τον Λάμπρο Ξέπαππα του Νικήτα.

Θάνατος: Απεβίωσε ο Παναγιώτης Βαλκανάς του Δημητρίου ετών 83.

Κυδωνιά

Θάνατος: Απεβίωσε η Ελένη Παπαδάκου χήρα Γεωργίου ετών 90.

Ποταμιά

Γάμος: Η Άντζελα-Νικόλ Ηλιοπούλου του Πέτρου παντρεύτηκε τον Στυλιανό Γριβογιάννη του Ηλία.

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Γεώργιος Καπάκος του Παναγιώτη ετών 89, Ευγενία Μακρή χήρα Χρήστου ετών 83, Σταυρούλα Καλογεράκη του Πέτρου ετών 81, Σταύρος Νεοφώτιστος του Γεωργίου ετών 77, Στυλιανή Τσαρούχα χήρα Δημητρίου ετών 92.

Καμίνια

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Γεώργιος Πολίτης του Ευαγγέλου ετών 91, Παναγιώτα Σαράντου χήρα Μιχαήλ ετών 95, Ηλίας Αντωνίου του Αθανασίου ετών 90.

Λιαντίνια

Θάνατος: Απεβίωσε η Αριστέα Τζανετάκου χήρα Παναγιώτη ετών 84.

Γοράνοι

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Ευαγγελία Λαμπρινού χήρα Δημητρίου ετών 85, Ευάγγελος Δούκας του Δημητρίου ετών 87, Αρτεμισία Μαρινάκου χήρα Γεωργίου ετών 93, Μαρία Λαμπρινού του Κυριακούλη ετών 82.

Κουρτσούνα

Θάνατος: Απεβίωσε ο Ηλίας Δικαιάκος του Μιχαήλ ετών 80.

Άρνα

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Κωνσταντίνα Λιούνη του Παναγιώτη ετών 94, Ελισσάβη Τροχάτου χήρα Χρήστου ετών 87, Αικατερίνη Γιατράκου χήρα Δημητρίου ετών 92, Προκόπιος Καράμπελας του Σπυρίδωνα ετών 88.

Κοτσαντίνια

Θάνατοι: Απεβίωσαν οι: Δήμητρα Μητράκου χήρα Ηλία ετών 89, Μαριγούλα Ατσαβέ του Παναγιώτη ετών 90.

Βιβή Ξ. Κωτσιοτοπούλου